

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis, Commentariorum Libri LVIII

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Agricola.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Antiquiores luce prædicarent, cujusmodi quippe erat illud quod dixere Chaos inanis, bruta, & stupens materia, formæ expers, ac tenebrarum omnium conceptaculum, eaque de causa Porcum tenebrarum & cœcitatæ simulacrum esse profiterentur, quod oculos ita superne obumbratos supercilli prominentia fortitus est, ut cœlum tot luminibus insigne, tot lampadibus illustre, nunquam intueatur, cernuus vero semper humum despiciat; terram inquam ipsam, & noctis & totius obscuritatis parentem unice contempletur, congrua admodum visa est similitudo, & vera sympathia: ut, qui tanto cultu tenebras prosequerentur, animal averfam à luce identidem admirarentur: nam ea quoque de causa Crocodilum, ut loco suo dictum videbis, pro Deo coluerunt. Porro Alexander Aphrodisæus Suem ait pronum adeo, ciboque deditum, ut si forte sursum aspiceretur, protinus stupore percussus sileat ob insolentiam. Addunt hepar ejus imminui cava Luna, atque consensum cum ea quandam habere, Luna vero sunt pulla omnia dedicata.

PORCI CULTUS. CAP. XXIV.

B Quinimo adjiciunt, non Ægyptios tantum id honoris Porco habitum voluisse, verum alias etiam gentes Porcum inter numina collocasse. In Creta enim sacra erat Sus, quod creditum sit animal hoc nascenti Jovi mammam summisse, puerique vagitum, ne audiretur à quopiam grunnitu pervicisse: licet hoc Amalthææ Capræ assignent plurimi, usque adeo nullum apud vetustatem illam totius imperitam veritatis, tam impudens mendacium erat, quod vanitas eorum temporum non admitteret, & religiosissime approbaret.

MILITARIS ORDO. CAP. XXV.

Porcum sane Romani inter signa militaria non sunt admittere dedignati: quæ quintum continebant locum, & instructæ aciei rationem figuramve quandam, *Porcinam frontem* appellabant.

JOVII. CAP. XXVI.

In gestaminibus vero militaribus Romanorum quæsierit forte aliquis, quid sibi velit Sus coloris ^{sua rufi coloris quid.} rufi, habitu quodam fedenti, positus quippe clunibus, ac reliquo corpore surrecto, quæ spectatur in cæruleo clypeo, cujus marginè ruber ambit circulus. Insigne hoc erat eorum ordinum, qui Jovii appellabantur, Diocletiani principatu, & sub illustri viro, Magistro peditum nuncupato, militabant.

HONORIANI. CAP. XXVII.

In eadem igitur Romana militia præferabatur albus clypeus, cujus aureus erat umbilicus à luteo circulo circumscriptus. Circulo innitebantur dimidiati Porci duo coloris præfati, alter alterum inspeciente. Insigne hoc erat eorum militum, qui Honoriani vocati sunt, ab Honorio principe instituti, hi que sub Magistro equitum stipendia faciebant.

AGRICOLA. CAP. XXVIII.

Sed ut ad Ægyptios redeamus, sunt qui aliam etiam affirmant causam, cur animal hoc Ægyptii voluerint esse inviolabile: nempe quod apud eos Porci agricolationis usum præstarent, frumentariamque rem alicubi solis eorum operis adjuvarent. Nam qui, ut Eudoxus ait, propinquiorem Nilo regionem accolunt, quæ satis mollis & irrigua est, nullo aratri, rastrive aut farculi usu freti, suilibus tantum vestigiis terram subigunt: exundante scilicet Nilo remollescit terra, cumque redierit in alveum, lementem faciunt, inde Porcos abigentes oculunt & terræ mandant, dum illi & rictu terram subvertunt, & sparsa per agrum semina pedibus occulcant. Sane Latini utilissimum satis sulcum ^{Porca utilissimus sulcus.} Porcam appellaverunt, rarum eum scilicet, qui deducitur aquæ derivandæ gratia: quippe ut aquam frumentis nocere prohibeat. Inde veteres porcare pro prohibere usurpaverunt, quamvis Varro elatam terram inter duos sulcos ideo Porcam vocari dicit, quod ea seges frumentum porricit. Sic cum Diis extadabant Porricere dicebant. Quoniam autem mirifice inter se congruunt hieroglyphica cum sacrificiorum ritibus, quod utraque iisdem causis plurimum inniti videantur (nam uti paulo ante positum est, hieroglyphicum vaniloquentiæ per Porcum, quem Elephantis aversetur, in sacrificiis identidem immolatur Porcus, ab laborantibus delirio verborum, atque etiam insaniam, quod terrenis præcipue sensibus additus applicitusque est, sponteque & voluptuose admodum inhæsit luto, lasciviæ turpitudinumque simulacrum habetur: idem in sacrificiis Maja, & Diis terrenis offertur, & ita demum in plerisque aliis hieroglyphicis, idem consensus est) non incongruam rem me facturum existimavi, si de

Porcorum immolatione plenius quædam apposuisse, ab eo autem quod super delirio nuper attigeramus, incipiam.

DELIBRII PIACULUM. CAP. XXIX.

Immolari siquidem Porcum ab laborantibus infania, verborumque delirio, multificius Plautus indicat Menachmis:

*Nunc ipsi natura Deo mihi respondeas
Adolescens, quibus hic pretiis Porci venenunt,
Sacres, sinceri nummum unum en à me accipe,
Jube te piari de mea pecunia:
Nam ego quidem insanum esse te certo scio.*

In eandem sententiam Horatius Sermonibus:

Immolet equis Hic Porcum Laribus?

quod is infania minime laborare videretur, qui dives, neque perjurus, neque sordidus haberetur.

SACRIFICIUM. CAP. XXX.

Sed tamen multis porro mysteriis Porcus sacrificari solitus, ut animalium soli Sues *ἱεῖαι δὲ τῶν ἱεῖων*, quod immolare est, meruerint appellari: Latine sacres teneri adhuc: & in veteri comædia Sues mystерици nuncupantur, eaque laudatissima erat hostia, si quis inventus esset Porcus, qui solidas ungulas, non divisas haberet. Quod ne cui mirum videatur, sciendum est, ex Aristotele, in Macedonia Æmatheolicas Sues unguibus esse solidis.

SACRAMENTUM. CAP. XXXI.

Porcus in
juramenti
adhibitus.

Per Porcum sane jurare Agamemnonem apud Homerum legitimus. Et pugiles certamen inituros juxta Horcii Jovis statuam in Elide mactato Porco jurare solitos, sine fraude sese comparasse, tradit Pausanias. Quinetiam iudices præfectosque certaminum eodem sacro, & apud eandem statuam jurasse tradit. Nulli vero Porcum illum, per quem illi jurassent edere licuisse: quare Talthibius Homericus Porcum, quem Agamemnon pro juramento statuerat, arreptum in mare præcipitem dedit. Addemus & illud, Censores Romanos completo quinquennio lustrari solitos, sacrificia de Sue, Ove, Tauro facientes, quæ unica dictione SOLITAUROLIA vocabantur, ut obiter apud Pædianum in Divinationem corrigas, quod duabus locutionibus distitum legitur in vulgatis codicibus, *Soli Taurilia*. Cereri autem Porcus, uti dictum, in primis mactabatur, sive quod pastu segetum & dissipazione, magnas arvis inferat clades, ut apud Ovidium,

2. Fest.

— *Prima putatur*

Hostia Sus meruisse mori, quia semina rostro

Erucrit pando, spemq; interceperit anni.

sive conciliandæ fecunditatis gratia, cum animal sit (ut id identidem repetamus) sceturæ admodum prolifica: Adhiberi sane sacrificio Cereali Porcam auream & argenteam nuncupatam, ait Atteius Capito: quæ etsi numero hostiarum non sint, nomen tamen earum habere, alteram ex auro, alteram ex argento factam. Propudiatu vero Porcus dictus est, idem asserit Capito, sacrificio gentis Claudia velut pulpamentum & exolutio omnis recontractæ religionis est. Sed ut ad fœdus revertamur, Porco etiam cæso sacra fieri solita, quotiens inter populos confecto bello, vel pax fieret, vel fœdera confirmarentur. Sed quod Virgilius fœminino genere, *Casa jungebat sedens Porca*, dixerit, Quædam (ait Quintilianus) non tam ratione quam sensu judicantur: ut illud, *Casa jungebat sedens Porca* fecit elegans fictio nominis: quod si fecisset Porco, vile erat. Quod vero Servius ait falso dictum à Virgilio, Porca, quod ad hoc sacrificii genus Porcus adhiberetur, Tranquillus in vita Claudii, cum Regibus